

15.11.03 øbh

Ringerike kommune

Oppdragsbeskrivelse Paralleloppdrag for Hønefoss

Foto: Google earth

Innholdsfortegnelse

1. Innledning.....	3
2. Hønefoss muligheter og utfordringer i grove trekk.....	3
3. Premisser og føringer for utvikling av Hønefoss sentrum	6
3.1 Regionale planer og andre overordnede føringer	6
3.2 Kommunale føringer.....	7
4. Avgrensing av planområde.....	7
5. Prosessen videre (datoer vil bli justert i henhold til fremdrift).....	8
5.1 Prosess.....	8
I tillegg må konsulentgruppene belage seg på en eventuell ekstra presentasjon av forslagene etter kommunens behov.....	8
5.2 Vurderingskomiteens sammensetning.....	8
5.3 Medvirkning og muligheter for innspill	8

1. Innledning

Ringerike kommune ønsker å gjennomføre et parallelloppdrag for Hønefoss sentrum og belyse de mulighetene byen har. Vi er både opptatt av en god analyse, en realistisk og ambisiøs visjon og en god strategi for å komme dit. Arbeidet skal danne grunnlag for å utarbeide et områdeprogram for Hønefoss sentrum som skal danne grunnlag for planarbeid i byområdet.

Parallelloppdrag er ingen konkurranse, men et lønnet utredningsoppdrag. Det kåres ingen vinner og kommunen kan bruke materialet fra de ulike konsulentene slik den måtte ønske. Det vil være en evalueringsgruppe med så vel fagfolk som ulike interessenter. Norske arkitekters Landsforbund (NAL) bistår i prosessen.

Vi har valgt parallelloppdrag som metode for at ulike interessenter, kommunen og konsulentene skal kunne ha fruktbar kommunikasjon underveis.

Det vil bli nærmere vurdert fram mot parallelloppdraget om de tre arkitektgruppene skal få den samme, eller noe ulike oppgaver.

Tilbudene skal inneholde anbyders oppgaveforståelse og en presentasjon av den gruppen som skal arbeide med prosjektet. Se for øvrig oppdragsbeskrivelsen og øvrige vedlegg.

Det vil bli utarbeidet et program for parallelloppdragene med utfyllende informasjon og nødvendige vedlegg som overleveres arkitektgruppene som skal delta ved oppstart.

2. Hønefoss muligheter og utfordringer i grove trekk.

Om kommunen

<http://www.ringerike.kommune.no/Om-Ringerike/Fakta-tall-og-natur/>

En strategi for gjennomføring.

Parallelloppdragene skal ikke bare komme med forslag til løsninger på byens fysiske utfordringer, men også med forslag til hvordan planene kan gjennomføres på en måte som legger grunnlag for by-stolthet og forsterker sentrum både som bolig- og arbeidssted, møtested, handelssted og fritidsarena for befolkningen.

Byutviklingsprosessen handler blant annet om å ha klare mål og et fremtidsbilde som folk forstår og finner attraktivt, men samtidig er det viktig med fleksibilitet. Kommunen må både ha evnen til å hjelpe fram gode prosjekter, men også si nei til de som drar i feil retning. I parallelloppdragene ønsker vi at dere drøfter kommunes ulike virkemidler og mulige aktørroller i en byutviklingsprosess.

En soveby eller et livskraftig senter i en fler-senterstruktur?

Hønefoss er regionsenter i Ringeriksregionen samtidig som byen ligger i pendleravstand til Oslo. Når Ringeriksbanen er bygget kan en reise kollektivt til Oslo sentrum på drøye halvtimen. Dette vil skape en befolkningsvekst som kan åpne muligheter for å utvikle byen i en bærekraftig retning. Men kort reisetid til Oslo gjør at byen kan risikere å bli en soveby. Det vil i så fall være en lite bærekraftig utvikling som genererer mye transportarbeid og gjør at folk bruker mye tid på arbeidsreiser. Hvordan kan man unngå en slik utvikling?

En bærekraftig bystruktur

Etter å ha vært en tett og samlet by helt fram til i dag ser vi nå en bilbasert byspredning som er lite bærekraftig. Spørsmålet er om den strukturen man ser konturene av kan utvikles til en bærekraftig bystruktur? Med andre ord. Hvilket potensiale ser man for en bærekraftig bystruktur basert på kollektivtransport, sykkel og gange med dagens utgangspunkt? Se også på lokalisering av bydelssentra og drøft hva som er en god arbeidsdeling mellom bydelene og sentrum i en såpass liten by?

Hønefoss 1867.

Fortetting i sentrum og sentrumsnære områder.

Hønefoss er en relativt liten by med få boliger i den tette bystrukturen, men med sentrumsnære småhusområder. I parallelløpdraget vil vi at dere skal se spesielt på hvordan en kan fortette i sentrum og i sentrumsnære områder på en slik måte at det blir naturlig å gå og sykle til sentrum.

Et attraktivt sted å leve i ulike faser av livet

Det bør relativt få mennesker i sentrum og de fleste av de som flytter dit er middelaldrende eller eldre mennesker. Hvordan kan sentrum og sentrumsnære områder videreutvikles slik at området blir attraktivt for alle aldersgrupper, og hvilken synergieffekt kan man få ut av at mennesker i ulike livsfasen lever i tilknytning til hverandre.

Arbeidsplasser i sentrum

Hønefoss ble skapt av jernbanen, fossekraften og tømmeret og har vært en livskraftig industri- og handelsby. Hønefoss har fremdeles et brukbart handelstilbud og mange arbeidsplasser i sentrum, men det meste av industrien er lagt ned. Til erstatning er det etablert kunnskapsintensive arbeidsplasser, primært i offentlig sektor. Høgskolen i Buskerud og Vestfold (HBV) har også bidratt til privat næringsutvikling, men det meste av nyetableringen både i offentlig og privat sektor skjer utenfor sentrum. Hvordan kan god byutvikling stimulere utvikling av nye fremtidsrettede arbeidsplasser i sentrum?

Hvordan kan Hønefoss særpreg og historie bidra til å forme fremtiden?

Hønefoss har mange vakre bygg i jugendstil og ønsker å beholde sine arkitektoniske kvaliteter når det fortettes. Hvordan kan dette kombineres?

Gode byrom

Parallelløppdraget skal vise hvordan en kan utvikle gode byrom i sentrum som kan fungere som kulturarenaer og sosiale møteplasser for hele regionen. En skal også vise hvordan veier kan bygges om til gater hvor syklende og gående har en høy prioritet.

Elvelandskapet

Fossen og elvelandskapet er et viktig historiske landskap som gir byen særpreg. Det må løftes bedre fram, men elvene er ustabile og ligger relativt dypt i landskapet. Hvordan kan en gjøre elvene til en attraktiv del av bysentrum og kommunens park og grøntstruktur.

Jernbanebrua og demningen overfor fossen. Foto: Ringerike kommune

Transport

Kommunene har ambisjoner om at jernbaneutbyggingen i område vil gjøre Hønefoss til et viktig knutepunkt for kollektivtransporten. Målet er at jernbanen både skal bli et viktig transportmiddel lokalt og skape en rask forbindelse til Sandvika/ Lysaker/ Oslo. I tillegg ønskes utviklet en "metobuss" i bybåndet og gode sykkelforbindelser og gangveier til sentrum og kollektivknutepunktet.

Det er inngått en sykkelbyavtale med Statens vegvesen og Buskerud fylkeskommune om at sykkelbruken i Hønefoss skal øke med 25 % innen 2020.

Det pågår en diskusjon om hva man faktisk har behov for av ny gatekapasitet for å kunne ivareta kollektivtrafikken gjennom sentrum og atkomsten til jernbanestasjonen. Man regner med at den nye stasjonene vil ha omtrent den samme beliggenheten som dagens, men den må knyttes bedre til sentrum.

I parallelloppdraget vil vi gjerne ha konkrete forslag til hvilke traseer som bør utvikles både for å få etablert en "metrobus" i bybåndet og for å legge best mulig til rette for gående og syklende

Foto: statens vegvesen

samtidig som bilen sikres brukbar fremkommelighet. Dette for å knytte

utviklingsområder utenfor sentrum og sentrumsnære bydeler bedre til sentrum og jernbanestasjonen på en måte som reduserer bilavhengigheten. I den forbindelse må dere også drøfte hvordan et parkeringssystem kan utvikles for å styrke ønsket effekt. Den nye Ringeriksbanen er under utredning og vi regner med at rammebetingelsene vil bli klarer fram mot årsskiftet og oppstart av parallelloppdragene.

Klimatilpassing

Vis hvordan aktuelle flomveier kan utvikles i bystrukturen.

Ta hensyn til flomfaren i forbindelse med ny bebyggelse som kan rammes av 200 års-flommen.

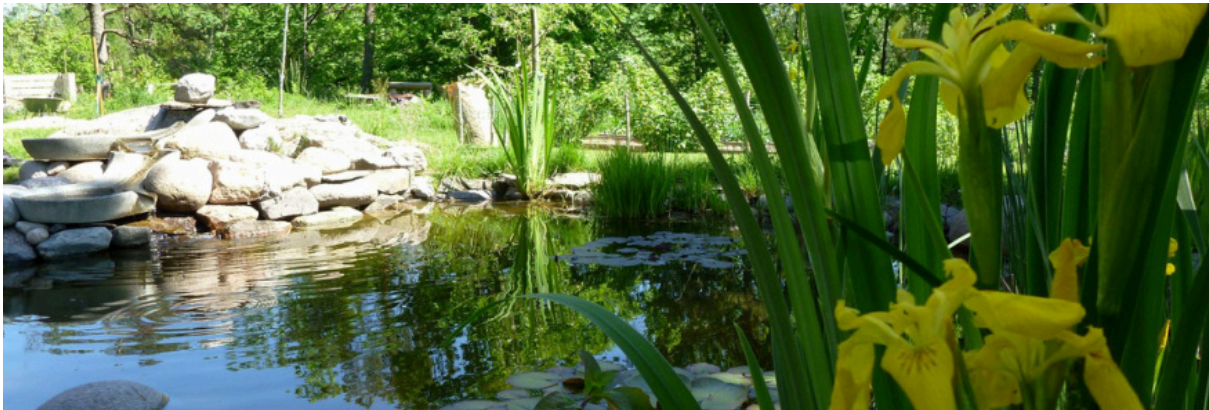

Foto: JB Her blir overvannet fra takrennene brukt som et estetisk vann-element i hagen. Overvannet i dammen blir også brukt til vanning.

Energisystem

Vurder muligheten for et godt samspill mellom Fjernvarmen i Hønefoss og lokale klimavennlige energisystem.

3. Premisser og føringer for utvikling av Hønefoss sentrum

3.1 Regionale planer og andre overordnede føringer

-Nasjonale forventinger til regional og kommunal planlegging.

-Vegvesenet sitt forslag til vedtak om KVVU for transport i Hønefossområdet. Kommunen har vedtatt høringsuttalelse i september 2015. Valg av konsept, tas i regjeringen. (Se vedlegg 2., og kommunens vedtak vedlegg 3.)

-Planprogram for reguleringsplan for ny E16 samt Ringeriksbanen skal sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn. Når? Programmet vil inneholde forslag til traseer, endestasjon for banen samt kryss for E16. Parallelloppdragene vil bli brukt som grunnlag for kommunens høringsuttalelse.

-Fylkesdelplan for handel og senterstruktur i Buskerud

Denne er under revisjon som regional plan for samordnet areal-, transport-, og boligutvikling. Parallelloppdraget vil bli brukt for å vurdere dette arbeidet.

3.2 Kommunale føringer

Kommuneplanens samfunnsdel ble vedtatt 30.04.2015. Slagordet er *Nærmest det meste*, og visjonen er at *Ringerike skal være det mest spennende vekstområdet på Østlandet*, og det er en målsetting at det innen 2030 skal bo 40 000 innbyggere i Ringerike kommune mot i dag i underkant av 30 000. Det er formulert mål og strategier når det gjelder befolkning, næring, by- og lokalsamfunn samt kommunen som organisasjon. I arkitektgruppens forslag skal det beskrives hvordan man kan nå målsettingene i kommuneplanens samfunnsdel. (Vedlegg 1)

Kommuneplanens arealdel er under revisjon. Arbeidet med kommunal planstrategi for perioden 2016-2020 er i oppstart, og strategien skal vedtas høsten 2016.

Parallelloppdragene betraktes som en del av revisjonsprosessen for kommuneplanens arealdel.

Det finnes mange reguleringsplaner av ulik dato. Noen helt fra 1940-tallet.

Parallelloppdragene skal ikke ta hensyn til disse, men ta utgangspunkt i samfunnsdelen til kommuneplanen og dagens situasjon, bevaringsverdige bygningsmiljø og de muligheter man ser.

Kommunen vil i programmet for parallelloppdragene gjennomgå både sine egne utbyggingsplaner og private på kort og mellomlang sikt med sikte på å identifisere de prosjektene som kan trekkes inn i parallelloppdragene for å utvikle sentrum.

Stikkord vil være attraktive arbeidsplasser og institusjoner, gangavstand, byliv, sambruk og effektiv arealdisponering.

4. Avgrensning av planområde

Som det fremgår av dette dokumentet ønsker kommunen en overordnet analyse av bystrukturen som inkluderer utviklingsområdene utenfor sentrum med vekt på kollektiv/gang/sykkelforbindelser mellom de ulike områdene og inn mot sentrum. Men hovedvekten av oppgaven skal likevel legges på utvikling av sentrum – mellom broene - og sentrumsnære områder som kan få en komfortabel gangavstand til sentrum og dermed fungere som en del av en fotgjenger-by. I den forbindelse kan dere foreslå hensiktsmessig plassering av nye gang- og sykkelbroer.

Område rundt fossen har spilt en avgjørende rolle i Hønefoss historie og er et viktig symbol for byen. Vi ønsker derfor at parallelloppdragene vier dette område spesiell oppmerksomhet.

5. Prosessen videre (datoer vil bli justert i henhold til fremdrift)

5.1 Prosess

01.02.2016 Felles oppstartsmøte med befaring (En hel arbeidsdag.):

Kommunen presenterer oppgaveprogrammet og konsulentgruppene presenterer seg selv og oppgaveforståelsen. Befaringen vil være på dagtid etterfulgt av et åpent møte om kvelden hvor vurderingskomiteen, politikere, interessegrupper, utviklere og grunneiere vil bli spesielt invitert.

01.03.2016 Felles midtveismøte (en hel arbeidsdag): Verksted der alle konsulentgruppene møter vurderingskomiteen, kommunens fagfolk, politikere, grunneiere og interessegrupper for en åpen faglig drøfting.

01.04.2016 Overlevering av forslagene

Åpent møte om ettermiddagen/ kvelden hvor konsulentgruppene presenterer sine forslag. De samme gruppene som i oppstartsmøte inviteres spesielt.

04.04 – 17.04 Utstilling i Hønefoss (Organiseres av kommunen, konsulentgruppene trenger ikke være til stede.)

18.05 Overlevering av vurderingskomiteens anbefaling

Åpent møte om ettermiddagen/ kvelden hvor de samme inviteres som i forbindelse med oppstartsmøte. (Konsulentgruppene trenger ikke være til stede)

I tillegg må konsulentgruppene belage seg på en eventuell ekstra presentasjon av forslagene etter kommunens behov.

5.2 Vurderingskomiteens sammensetning

- Landskapsarkitekt fra Norske landskapsarkitekter
- Øystein Bull-Hansen, Arkitekt fra Norske arkitekters landsforbund
- Gunn Edvardsen, kommunalsjef samfunn i Ringerike kommune
- Lars Torsteinsen Lindstøl, arkitekt/ arealplanlegger I Ringerike kommune
- Einar Lillebye, sjefsarkitekt i Vegvesenet
- Jernbaneverket
- Grunneier Hønefoss sentrum

5.3 Medvirkning og muligheter for innspill

Parallelloppdragene er en del av rulleringsprosessen for kommuneplanens arealdel. Formell høring og de politiske vedtakene fattes i forbindelse med behandling av den. Men politikere, interessenter og andre interesserte vil kunne komme med innspill og kommentarer under hele prosessen. De vil kunne dele sine tanker med arkitektgruppene i forbindelse med oppstartsmøte og når de ferdige forslagene legges fram og stilles ut vil det være mulig for alle å levere inn kommentarer og ideer som evalueringsgruppen vil få tilgang til.

På midtveismøte er deltagelsen noe mer begrenset siden det er tenkt mer som et verksted hvor arkitektgruppene får impulser til videre arbeid. Det er evalueringsgruppen som formulerer de formelle retningslinjene for arkitektgruppene videre arbeid etter midtveismøte.

Formannskapet informeres fortløpende.

Vedlegg:

1. Kommuneplanens samfunnsdel
2. Vegvesenets KVV
3. Kommunens høringsuttalelse til vegvesenets KVV